

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ
ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Підготовки

бакалаврів
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

053 «Психологія»
(код і найменування спеціальності)

2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» спеціальності 05 Психологія освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів для здобувачів вищої освіти II курсу.

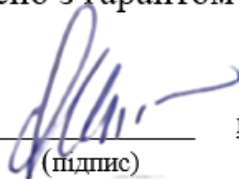
Розробник: док. пед. наук, професор С. В. Сапожников

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

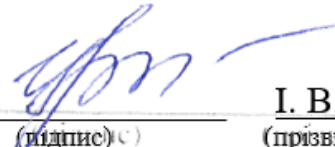
Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

Зав. кафедри док. пед. наук, професор С. В. Сапожников
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2021 року

Гарант освітньої програми к. псих. наук Г. Г. Колінець
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2021 року

Завідувач навчально-методичного відділу І. В. Зеркаль
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання	українська	українська
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДФ 2. 02 Загальна психологія з практикумом ОДФ 2. 07 Вікова психологія ОДФ 2. 03 Загальні основи педагогіки	ОДФ 2. 02 Загальна психологія з практикумом ОДФ 2. 07 Вікова психологія ОДФ 2. 03 Загальні основи педагогіки
Курс	II	II
Семестр	4	6
Загальний обсяг годин / кредитів	120/4	120/4
Кількість змістовних модулів	4	4
Годин на аудиторне вивчення	72	12
Годин на самостійне вивчення	48	108
Форма підсумкового контролю	іспит	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «бакалавр» напрямку 053 «Психологія». Програма вивчення дисципліни «Педагогічна психологія» розроблена відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України, типової програми для вищих навчальних закладів, освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра психології та тематичного курсу «Педагогічна психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань відносно закономірностей впливу педагогічної діяльності на формування психічних явищ особистості.

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є надання студентам систематизованих знань із педагогічної психології, що формує професійну свідомість та самосвідомість.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна психологія» є: - формування уявлення про зв'язок психічних явищ та педагогічним впливом на людину; - ознайомлення студентів зі принципами досліджень в педагогічній психології; - вироблення у студентів практичних вмінь та навичок використання знань із педагогічної психології в подальшій професійній діяльності психолога; - формування у студентів наукового світогляду.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми, студенти повинні: **знати:**

- на понятійному рівні: основні категорії педагогічної психології, зв'язки між категоріями педагогічної психології;
- на фундаментальному рівні: принципи та методи педагогічної психології; методи дослідження педагогічної психології; зміст явищ, які досліджує педагогічна психологія;
- на практично-творчому рівні: засоби оцінки явищ, які досліджує педагогічна психологія; алгоритм проведення досліджень у педагогічної психології.

Вміти:

- на репродуктивному рівні: аналізувати прояви явищ, які досліджує педагогічна психологія;
- на алгоритмічному рівні: планувати та організовувати дослідження явищ з позицій педагогічної психології;
- на евристичному рівні: орієнтуватися в використанні методів дослідження педагогічної психології;
- на творчому рівні: застосовувати знання про явища, які досліджує педагогічна психологія, в практичній діяльності психолога.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Педагогічна психологія» забезпечує набуття здобувачами освіти ряду **компетентностей**.

Компетентності, що формуються:

Інтегральна компетентність ІК

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК

СК1.Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання

ПР2.Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

4. Зміст програми навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПСИХОЛОГІВ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Предмет та задачі педагогічної психології. Психологія та педагогіка. Загальнопсихологічний контекст формування педагогічної психології: вплив на осмислення педагогічного процесу різних психологічних течій. Структура педагогічної психології. Зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Психологічні засади педагогічного процесу. Задачі психологічного забезпечення педагогічного процесу.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 2. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ, ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Соціалізація. Навчання. Учіння. Викладання. Виховання. Самовиховання. Методологія педагогічної психології. Загальна характеристика методів педагогічної психології, їх класифікація. Спостереження. Самоспостереження. Бесіда. Інтерв'ю. Анкетування. Аналіз продуктів діяльності. Формуючий експеримент як основний метод, що використовується в педагогічній психології. Констатуючий експеримент.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 3. ЕТАПИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ Етап філософсько-педагогічний (17 століття-середина 19ст): Коменський, Джон Локк, Песталоцці. Етап теоретичного обґрунтування (50-70-ті роки 19 століття): Пирогов, Ушинський, Каптерев. Етап експериментального становлення (70-ті роки 19 століття-30-ті роки 20 століття): Сікорський, Бехтерев. Радянський етап (20-ті роки 20 століття): Виготський, Макаренко, Леонтьєв, Костюк, Запорожець. Сучасний етап розвитку педагогічної психології в Україні з 1991р.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 4. УЧБОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ СТРУКТУРА Визначення учбової діяльності, її загальні характеристики. Предмет, засоби та способи учбової діяльності. Предметний зміст учбової діяльності. Продукт учбової діяльності, її результат. Загальна структура учбової діяльності. Мотивація

в структурі учбової діяльності. Засвоєння знань, умінь, навичок – центральна ланка навчальної діяльності учнів. Закономірності та етапи процесу засвоєння. Уявлення про засвоєння навчального матеріалу. Основні характеристики процесу засвоєння. Формування навичок, понять, вмінь. Передумови ефективного оволодіння навичками та вміннями. Навчання навичкам. Умови та процес формування навичок. Шляхи навчання навичкам. Загальна характеристика учбового завдання як складової учбової діяльності, її особливості а способи вирішення. Психологічні вимоги до учбових задач. Учбова задача в проблемній ситуації, етапи вирішення. Учбові дії. Дії контролю та самоконтролю в структурі учбової діяльності. Оцінка, самооцінка.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 5. УЧЕНЬ ЯК СУБ'ЄКТ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Учень як представник вікового соціокультурно-зумовленого періоду. Вікова періодизація як основа диференціації суб'єктів учбової діяльності. Школяр як суб'єкт учбової діяльності: особливості молодшого шкільного, підліткового та старшого шкільного віку. Дорослий як суб'єкт учбової діяльності. Проблеми навчання та психічного розвитку. Основні підходи щодо вирішення цієї проблеми. Основні тенденції психічного розвитку в учбовому процесі. Загальна характеристика навченості.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 6. ПОНЯТТЯ ПРО НАВЧАННЯ ТА ЙОГО ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ Визначення навчання. Навчання, його психологічний зміст та сутність. Цілі навчання. Результат навчання. Засвоєння знань, умінь і навичок. Загальнонавчальні та вузькопредметні уміння й навички. Проблема формування дій із заданими властивостями як центральна психологічна проблема навчання. Психологічні механізми навчання. Проблема співвідношення навчання й розвитку як центральна проблема педагогічної психології. Біогенетична, соціогенетична й персоногенетична точка зору на розвиток людини. Погляди на співвідношення навчання та розвитку Е.Торндайка, Лж.Уотсона, К.Коффкі («навчання – це розвиток»), В.Штерна («навчання йде за розвитком»), Ж.Піаже («розвиток не залежить від навчання»), Л. С. Виготського.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 7. НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ Поняття готовності до навчання. Головні лінії розвитку учня в процесі навчання. Педагогічні умови, закономірності та періоди розвитку учня в процесі навчання. Навчання як активна взаємодія між вчителем та учнем, головні результати цієї взаємодії. Класифікація навчання. Поняття про научіння. Научіння та учіння - співвідношення понять. Види, умови і механізми научіння. Закони научіння.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 8. СУЧАСНІ НАУКОВИ ПОГЛЯДИ НА ПРОЦЕС НАВЧАННЯ Теорія алгоритмізації програмованого навчання Ланде Л. М. Система проблемного навчання Занкова Л. В., Оконя В.,

Махмутова М. І. Теорія поетапного формування розумових дій Гальперіна П. Я. і Талізінної Н. Ф. Теорія розвивального навчання Ельконіна Д. Б., Давидова В. В. Теорія аналітикосинтетичних основ навчання Рубінштейна С. Л., Менчинської І. А., Богоявленського Д. М.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 9. УЧІННЯ ЯК ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ Поняття про учіння. Учіння (навчальна діяльність) як форма соціальної активності особистості, його функції. Види учіння: за характером процесу учіння (цілеспрямоване та мимовільне), за умовами перебігу учіння (організоване та стихійне). Соціально-психологічні механізми учіння.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 10. МОТИВАЦІЯ УЧІННЯ Мотиви учіння. Види мотивації в учбовій діяльності. Системна організація учбової мотивації. Способи формування мотивації учіння. Загальні підходи до вивчення та формування мотивації учнів. Якісні та кількісні характеристики мотивації в процесі учбової діяльності. Стійкість і динаміка мотивації учіння. Функції мотивів учіння. Інтерес як один з інтегральних проявів складних процесів мотиваційної сфери. Мотиви досягнення успіху й запобігання невдачі. Розвиток внутрішньої мотивації навчання. Форми проявів мотивів учіння. Зв'язок типів ставлення школяра до навчання із характером його мотивації і станом учбової діяльності. Сталість учбової мотивації. Проблемні ситуації та мотивація. Психологічні умови формування уміння вчитися. Причини неуспішності. Чинники успіху в навчальній діяльності.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИХОВАННЯ.

ТЕМА 11. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА СУТНІСТЬ ВИХОВАННЯ Соціалізація особистості. Інститути та механізми соціалізації. Виховання як цілеспрямований і керований процес соціалізації. Сутність категорії виховання. Поняття мети виховання: завдання, загальна та спеціальні цілі сучасного виховання. Види виховання (моральне, трудове, естетичне, ідеологічне, релігійне, фізичне, статеве). Засоби та методи виховання. Непрямі, свідомі та несвідомі засоби виховання. Методи формування свідомості, методи формування поведінки, методи формування почуттів і ставлення. Механізм перетворення зовнішнього виховного управління на внутрішню систему самоуправління і самовиховання. Показники і критерії вихованості школярів. Психологічні теорії виховання: біогенетичні, соціогенетичні та проміжні теорії, їх переваги та недоліки. Теорія соціального научіння і виховання. Моделі виховання. Методи самовиховання: самопізнання, самостимулювання, самовладання. Прийоми самовиховання: самозобов'язання, самопереконання, самонавіювання, самотренування, самопримус. Засоби самовиховання: рефлексування, самоспостереження, самоорганізування, самопроекування. Ефекти виховання та самовиховання внаслідок соціалізації та персоналізації особистості. Психологічні механізми виховання. Психологічні особ-

ливості виховних впливів. Методи і прийоми виховання. Вікові особливості виховання. Критерії та показники вихованості. Психологія виховання дітей з порушеннями у поведінці. Спілкування як фактор виховання. Роль колективу у вихованні учнів. Критерії психолого-педагогічної характеристики навчальної групи. Структура психолого-педагогічної характеристики на навчальну групу. Сім'я як соціально-психологічний фактор виховання.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ТЕМА 12. МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ Формування ціннісно-сислової сфери учня. Поняття про моральну свідомість та її формування. Моральні поняття. Стадії розвитку моральної свідомості за Колбергом. Критерії моральної вихованості. Рівні морального виховання. Рівень сформованості моральних потреб. Поняття про смислові утворення особистості (життєві цінності, цілі, смислові установки, переконання, сенс життя) та їх значення у вихованні. Рівні розвитку ціннісно-сислової сфери особистості Ціннісно-сислова сфера особистості як психологічний об'єкт виховання. Засоби впливу на ціннісно-сислову сферу особистості. Переоцінка цінностей. Перевиховання. Виховання дорослих.

Література [3-5, 10, 12, 20]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 13. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Педагогічна діяльність: форми, характеристики, зміст. Мотивація педагогічної діяльності. Основні функції педагогічної діяльності. Місце і роль контролю і оцінки знань в системі навчального процесу. Педагогічна діяльність в різних освітніх системах. Педагог – як суб'єкт педагогічної діяльності. Педагогічні вміння. Стили педагогічної діяльності. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Педагогічна рефлексія. Психологічний аналіз в діяльності педагога. Педагогічні здібності педагога, їх класифікація. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. Педагогічний такт і авторитет педагога. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога. Самосвідомість педагога. Особистісні якості в структурі суб'єкта педагогічної діяльності. Розвиток творчих здібностей педагога. Поняття про педагогічну майстерність. Шляхи формування педагогічної майстерності. Значення прикладних знань у вдосконалюванні педагогічної майстерності.

Література [3-5, 10, 12, 20, 21]

ТЕМА 14. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ Взаємодія суб'єктів освітнього процесу. Вплив взаємодії на учбову діяльність. Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Особливості вербальних і невербальних засобів спілкування. «Бар'єри» в педагогічній взаємодії. Визначення і загальна характеристика утрудненого спілкування. Основні ділянки утрудненого спілкування у педагогічній взаємодії. Специфіка психологічної культури вчителя. Стили пе-

дагогічного керівництва. Поняття про індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Психологічні особливості педагогічного колективу. Розподіл і кооперація праці. Взаємостосунки педагогів. Ефективність діяльності педагогічного колективу. Синдром вигорання як показник професійної дезадаптації вчителя. Проблема стресотривкості вчителя. Основні характеристики, фази і симптоми синдрому емоційного вигорання

5. Література [3-5, 10, 12, 20, 21]

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												Форма контролю
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	ла б	С	с.р.		го	л	п	ла б	С	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПСИХОЛОГІВ													
ТЕМА 1. Предмет, завдання педагогічної психології	2	2					10	2				8	У
ТЕМА 2. Основні категорії, принципи та методи педагогічної психології	10		4			6	8					8	У, ПК
ТЕМА 3. Етапи розвитку педагогічної психології	6	2			4		8					8	К
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4		4	6	26	2				24	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ													
ТЕМА 4. Учбова діяльність та її структура	14	4	4			6	8					8	У, ПК
ТЕМА 5. Учень як суб'єкт учбової діяльності	10	2			2	6	10				2	8	У, ПК
ТЕМА 6. Поняття про навчання та його психологічні механізми	12	4	2			6	12	2				10	К
ТЕМА 7. Навчання та розвиток особистості	12	2	4			6	10		2			8	К
ТЕМА 8. Сучасні наукові погляди на процес навчання	12	2			4	6	10					10	К
ТЕМА 9. Учіння як пізнавальна діяльність	8	2	2			4	8					8	У, ПК

ТЕМА 10. Мотивація учіння	4		2		2		8				8	КР
Разом за змістовим модулем 2	72	16	14		8	34	66	2	2		2	60
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИХОВАННЯ.												
ТЕМА 11. Соціально-психологічна сутність виховання	8	2	2			4	8				8	У
ТЕМА 12. Моральне виховання	4	2	2				8				8	К
Разом за змістовим модулем 3	12	4	4		-	4	16				16	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ												
ТЕМА 13. Психологічна характеристика педагогічної діяльності	12	4			4	4				2	8	К
ТЕМА 14. Педагогічне спілкування	6	2	4						2			КР
Разом за змістовим модулем 4	18	6	4		4	4				2		
Всього	120	30	26	-	16	48	120	4		4	108	

Форми контролю: усне опитування – У
контрольні роботи – КР
перевірка конспектів – ПК
тестування – Т
колоквіум – К

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Максимальна кількість балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Предмет, завдання педагогічної психології	2	2	
2	Етапи розвитку педагогічної психології	2		
3	Учбова діяльність та її структура	4		
4	Учень як суб'єкт учбової діяльності	2		
5	Поняття про навчання та його психологічні механізми	4	2	
6	Навчання та розвиток особистості	2		
7	Сучасні наукові погляди на процес навчання	2		
8	Учіння як пізнавальна діяльність	2		
9	Соціально-психологічна сутність виховання	2		
10	Моральне виховання	2		
11	Психологічна характеристика педагогічної діяльності	4		
12	Педагогічне спілкування	2		
Усього годин		30	4	

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Мак-сим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Етапи розвитку педагогічної психології	4		4
2	Учень як суб'єкт учбової діяльності	2	2	4
3	Сучасні наукові погляди на процес навчання	4		4
4	Мотивація учіння	2		4
5	Психологічна характеристика педагогічної діяльності	4	2	4
Усього годин		16	4	20

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Мак-сим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Основні категорії, принципи та методи педагогічної психології	4		3
2	Учбова діяльність та її структура	4		3
3	Поняття про навчання та його психологічні механізми	2		3
4	Навчання та розвиток особистості	4	2	3
5	Учіння як пізнавальна діяльність	2		3
6	Мотивація учіння	2		3
7	Соціально-психологічна сутність виховання	2		3
8	Моральне виховання	2		3
9	Педагогічне спілкування	4	2	3
Усього годин		26	4	27

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах		Мак-сим. кіл-ть балів
		Денна форма	Заочна форма	
1	Предмет, завдання педагогічної психології		4	
2	Основні категорії, принципи та методи педагогічної психології	6	4	
3	Етапи розвитку педагогічної психології		4	1
4	Учбова діяльність та її структура	6	4	
5	Учень як суб'єкт учбової діяльності	6	4	
6	Поняття про навчання та його психологічні механізми	6	4	1
7	Навчання та розвиток особистості	6	4	
8	Сучасні наукові погляди на процес навчання	6	4	
9	Учіння як пізнавальна діяльність	4	4	
10	Мотивація учіння		4	1
11	Соціально-психологічна сутність виховання	4	4	
12	Моральне виховання		4	

13	Психологічна характеристика педагогічної діяльності	4	4	
Усього годин		48	108	3

11. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

1. Вивчення потреб учнів у сфері послуг середньої загальноосвітньої школи.
2. Дослідження особливостей трактування вчителями сфери навчально-пізнавальних інтересів учнів.
3. Дослідження ставлення учнів до навчання, пізнавальної діяльності, знань, навчального предмету, школи, тощо (за вибором студентів).
4. Порівняльний аналіз особливостей і причин ставлень учнів до навчально-пізнавальної діяльності у баченні учнів і вчителів.
5. Порівняльний аналіз трактування причин неуспішності учнів учнями і вчителями.
6. Дослідження ставлення учнів до методів, форм організації навчання (способів навчально-пізнавальної діяльності, типів навчальних завдань, форм та типів організації навчальних занять);
7. Вивчення особливостей відношень учнів до однокласників з особливими освітніми потребами.
8. Вияв та аналіз оцінних суджень вчителів щодо системи цінностей і сенсів сучасної учнівської молоді.
9. Аналіз та вияв причин розбіжності між судженнями учнів та їх почуттями, поведінкою;
10. Визначення ставлення учнів до форм, методів, засобів виховної роботи, що застосовуються у навчальному закладі.

11. Методи навчання:

Загальні:

1. **Словесні** методи навчання: *евристична* бесіда; *акроматичне* пояснення (індукція, дедукція, традукція), розповідь, лекція, інструктаж, робота з підручником.
2. **Наочні** методи навчання: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
3. **Практичні** методи навчання: вправи, практичні й дослідні роботи.
4. **Активні** методи навчання: сократівська бесіда, дискусія, cooperative learning, імітаційно-діяльнісні ігри, психодрама, кейс-стаді (метод ситуацій).

5. Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій: LMS (Learning Management System) програмні додатки для адміністрування навчальних курсів в рамках дистанційного навчання (Classroom, Office 365, Zoom). WhatsApp, Viber, Telegram.

За характером пізнавальної діяльності:

1) *пояснювально-ілюстративний* (інформаційно-рецептивний) метод: викладач організує сприймання та усвідомлення учнями інформації, а студенти здійснюють сприймання (рецепцію), осмислення і запам'ятовування її;

2) *репродуктивний*: викладач дає завдання, у процесі виконання якого студенти здобувають уміння застосовувати знання за зразком;

3) *проблемного виконання*: викладач формулює проблему і вирішує її, студенти стежать за ходом творчого пошуку (студентам подається своєрідний еталон творчого мислення);

4) *частково-пошуковий* (евристичний): викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів);

5) *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПРН 1 – лекція, навчальна дискусія; проблемне навчання, робота в малих групах, «займи позицію».

ПРН 2 - лекція, навчальна дискусія, інструктаж; індивідуальні роботи, «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «навчаючись-учусь»; презентація;

ПРН 3 – проблемне навчання, робота в малих групах; індивідуальні роботи, метод проектів; «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію»;

ПРН 9 – індивідуальні роботи, метод проектів; «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», рольова гра, імітація, «ток-шоу, дерево рішень, асоціативний куш»;

ПРН 10 – моделювання; «коло ідей», дискусія; проблемний виклад матеріалу; дослідницький; «коло ідей», «акваріум», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «навчаючись-учусь», «мікрофон», рольова гра, імітація, «ажурна пилка», «ток-шоу».

12. Методи контролю

- оцінка вирішення типових завдань;
- письмові контрольні роботи;
- усне опитування під час занять;
- оцінка рефератів по окремих розділах дисципліни з використанням монографічної і періодичної літератури;
- дистанційний контроль;
- підсумковий тест/екзамен.

13. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне оцінювання та самостійна робота														Індик. наук.-досл за-вдання	екзамен	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4				
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	10	40	100
Поточний контроль																
3	3	3	3	4	3	4	3	3	4	3	4	4	3			
Контроль самостійної роботи																
		1			1				1							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань.

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять дисципліни і професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх при ви-

вченні навчально-програмного матеріалу. Відмінному рівню відповідає правильна й вичерпна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав усебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачено програмами дисциплін; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою. Оцінка «добре» виставляється студентам, які показують систематичний характер знань з дисципліни і вміють самостійно поповнювати свої знання протягом всього навчання;

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;
- не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Задовільному рівню відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене запитання (завдання), якщо студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні

знання літературних джерел. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які допустили на екзамени помилки при виконанні екзаменаційних завдань, але під керівництвом викладача вони знаходять шляхи їх подолання.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

14. **Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.**

Форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, есе, індивідуальний проект.

Форма підсумкового контролю: курсова робота, іспит.

Перелік екзаменаційних питань

1. Сутність, предмет та значення педагогічної психології.
2. Методи педагогічної психології.
3. Структура і функції педагогічної психології.
4. Основні концепції психічного й особистісного розвитку в освітньому процесі.
5. Роль навчання і виховання у психічному й особистісному розвитку дитини.
6. Освіта як об'єкт педагогічної психології.
7. Психологічні особливості учіння.
8. Види учіння та структура учбової діяльності учнів.
9. Індивідуальність і професійна деформація педагога.
10. Адаптація вчителя до умов професійної діяльності.
11. Психологія особистості вчителя.
12. Психологічна структура педагогічної діяльності.
13. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності.
14. Педагогічна психологія аномальних випадків (патологія батьків і її вплив на розвиток дітей, затримка інтелектуального розвитку, розлади у дитячому і підлітковому віці).
15. Вміння самостійно вчитися.

16. Низька результативність в учінні, її причини та запобігання.
17. Психологічні основи оптимізації навчання.
18. Психологія навчання невстигаючих дітей.
19. Психологічна характеристика факторів ефективності навчання.
20. Вікові аспекти навчання.
21. Розвивальне навчання за системою В. Давидова – Д. Ельконіна.
22. Навчання на основі теорії Л. Занкова
23. Теорія поетапного формування розумових дій.
24. Психологія розвивального навчання.
25. Вихователь як суб'єкт виховної діяльності.
26. Критерії вихованості і психологія виховного впливу.
27. Психологічні механізми виховання.
28. Завдання виховання особистості.
29. Психологічні засади індивідуалізації і диференціації навчання.
30. Педагогічна психологія екстремальних випадків (дитина в екстремальній ситуації; насильство та інші ситуації, пов'язані із загрозою життю дитини; насильство над дітьми і його види; суїциди серед дітей і підлітків; переживання синдрому втрати). в освіті.

15. Методичне забезпечення

- 1) навчальна програма дисципліни;
- 2) робоча навчальна програма дисципліни;
- 3) комплексна контрольна робота;
- 4) екзаменаційні матеріали;
- 5) конспекти лекцій;
- 6) інформаційно-методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 7) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

Рекомендована література

Основна

1. Бех І. Д. Виховання особистості: навч. метод, посіб.: У 2 кн. Кн. 2. Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади / І. Д. Бех. – Київ: Либідь, 2013. – 342 с.
- 2 Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності: Навч. посіб / І. Д. Бех. – Київ: Академ-видав, 2009. – 248 с.
3. Бочелюк В. Й. Педагогічна психологія: Навч. посіб / В. Й. Бочелюк, В. В. Зарицька. – Київ: Центр навч. літ., 2017. – 288 с.
- 4 Власова О. І. Педагогічна психологія / О. І. Власова. – Київ: Либідь, 2015. – 400 с.

5. Педагогічна психологія: Підручник / М. Б.Євтух, Е. В. Лузік, Н. В. Ладогубець, Т. В. Ільїна. – Київ,: Кондор, 2015. – 420 с.
- 6.Забродський М. М. Педагогічна психологія: Курс лекцій / М. М. Забродський. – Київ: МАУП, 2010. – 189 с.
7. Заброцький М. М. Лекції з педагогічної психології: навчальний посібник / М. М. Заброцький, Ю. Г. Шапошникова. – Херсон: Грінь, 2017. – 144 с.
8. Карпенко Є. В. Вікова та педагогічна психологія: Актуальні студії сучасних українських учених: навч. посібник / Є. В. Карпенко. – Дрогобич: Посвіт, 2014. – 152 с.
9. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія: (курс лекцій) / В. П. Кутішенко. – Київ: Центр навч. л-ри, 2015. – 128 с.
10. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навчальний посібник / Т. М. Лисянська. – Київ: Каравела, 2012. – 248 с.
11. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: практикум / Т. М. Лисянська. – Київ: Каравела, 2012. –128 с.
12. Павелків Р. В. Педагогічна психологія: (теоретичні концепції та практикум): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. В. Павелків, М. М. Заброцький. – Рівне, 2013. – 297 с.
13. Сергеєнкова О. П. Педагогічна психологія: навч. посіб / О. П. Сергеєнкова. – Київ: ЦУЛ, 2012. – 168 с.
14. Педагогічна психологія: хрестоматія: навч. посіб. / упоряд. Л. В. Долинська. Київ: Каравелла, 2014. – 368 с.
15. Подоляк Л. Г. Основи педагогічної психології (психологія виховання) [Навч. посібник] / Л. Г. Подоляк, О. П. Главник. Київ, – Главник, 2016. –112с.
16. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення): Навч.-метод посібник. / В. М. Поліщук. Суми: ВТД «Університетська книга», –2004. –330с.
17. Прасол Д. В. Вікова та педагогічна психологія: мультимедійний навчально-методичний посібник / Д. В. Прасол, І. С. Литвиненко. – Миколаїв: Арнекс, 2016. – 150 с.
18. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч.посіб. / М. В. Савчин. – Київ: Академвидав, 2017. – 424 с.
19. Степанов О. М. Педагогічна психологія: навч. посіб/ О. М. Степанов. – Київ: Академвидав, 2011. – 416 с.
20. Токарева Н. М. Вікова і педагогічна психологія: підручник для студентів висших навчальних закладів / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017. – 480 с.
21. Максименко С. Д. Синдром "професійного вигорання" та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти / С. Д. Максименко, Л. М. Карамушка, Т. В. Зайчикова. – Київ: Міленіум, 2016. – 288 с.

Додаткова

1. Болтівець С. І. Теоретико-методичні засади педагогічної психогігієни : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Сергій Іванович Болтівець. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2005. – 40 с.
2. Булах І.С. Психологічні основи особистісного зростання підлітків : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Ірина Сергіївна Булах. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 42 с.
3. Велитченко Л. К. Психологічні основи педагогічної взаємодії: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Леонід Кирилович Велитченко. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2006. – 41 с.
4. Власова О.І. Психологічна структура та чинники розвитку соціальних здібностей : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Олена Іванівна Власова. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2006.– 44 с.
5. Говорун Т.В. Соціалізація статі як фактор розвитку Я-концепції : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Тамара Василівна Говорун. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2002.– 35 с.
6. Гошовський Я. О. Психолого-педагогічні основи ресоціалізації депривованих підлітків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Ярослав Олександрович Гошовський. – Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. – К., 2009. – 36 с.
7. Журавльова Л. П. Психологічні основи розвитку емпатії людини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Лариса Петрівна Журавльова. – Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського. – Одеса, 2008. – 48 с.
8. Іванчук М. Г. Психолого-педагогічні основи виховання особистості молодшого школяра в умовах інтегрованого підходу до навчання особистості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Марія Георгіївна Іванчук. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2005.– 41 с.
9. Калмикова Л.О. Психологія розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова пси-

хологія» /Лариса Олександрівна Калмикова. – Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. – К., 2011. – 43 с.

10. Карпенко З. С. Психологічні основи аксіогенезу особистості:автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Зіновія Степанівна Карпенко. –Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 1999.– 37 с.

11. Кононко О. Л. Психологічні основи особистісного становленнядошкільника : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Олена Леонтіївна Кононко. –Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. – К., 2000. – 37 с.

12. Пов'якель Н.І. Саморегуляція професійного мислення в системі фахової підготовки практичних психологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Надія Іванівна Пов'якель. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2004. – 40 с.
13. Чарнецкі К. Психологія професійногорозвитку особистості :автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Казимеж Чарнецкі. – Інститут педагогіки психології професійної освіти АПН України. – К., 1999. – 48 с.
14. Чернобровкін В. М. Психологія прийняття рішень у педагогічній діяльності : автореф. дис. на здобуття наук ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Володимир Миколайович Чернобровкін.Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2007. – 42 с.
15. Чернобровкіна В. А. Психологія особистісної свободи в дорослому віці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Віра Андріївна Чернобровкіна. – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – К., 2012.– 40 с.
16. Шевченко Н.Ф. Формування професійної свідомості практичних психологів у системі вищої освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» / Наталія Федорівна Шевченко. – Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. – К., 2006. – 32 с.
17. Щербан Т.Д. Психологія навчального спілкування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук : 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Тетяна Дмитрівна Щербан. – Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. – К., 2005. – 32 с.
18. Ямницький В. М. Психологічні чинники розвитку життєтворчої активності особистості в дорослому віці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра псих. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія» /Вадим Маркович Ямницький. – Національний педагогічний університет іменіМ. П. Драгоманова. – К., 2005. – 40 с.

Інтернет-ресурси:

twirpx.com/file/524552/ knigi.tr200.ru/f.php?f...p=0 student-library.net/.../86-1-0-1043
alleng.ru/edu/philos3.htm monsimulacres.at.ua/load/12 ladoshki.com/?books...
chitalka.info/gumaniratni_nauki.html konspect.com/philosophy.html iphonebooks.info/1310-
flosofya-spscherba
<https://www.yakaboo.ua/vikova-i-pedagogichna-psihologija.html>

